

Искра Христова-Шомова

Софийски университет „Св. Климент Охридски“
София, България

СРЕДНОВЕКОВНИЯТ СЛАВЯНСКИ ПРЕВОД НА ГРЪЦКАТА СЛУЖБА ЗА СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ

(Резюме)

Значителен е броят на химнографските творби в прослава на св. Климент, създадени на гръцки. Техните автори са едни от най-видните охридски архиепископи: Теофилакт Български, Димитър Хоматиан, Константин Кавасила, Григорий Български, Козма Драчки. Някои от тези произведения имат средновековен български превод, запазен в Службата на св. Климент, поместена в Стружкия миней, ръкопис от началото на XV в. от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ в София, № 542. Това е единственият известен препис на преводната служба. Ръкописът е бил семейна ценност на рода Чакърови от Струга, от тях го е получил Георги Баласчев, който публикува службата през 1898 г. с успоредно приложени гръцки текстове.

Съставът на службата е много богат, състои се от 191 песнопения, с четири канона (един от Теофилакт, два от Димитър Хоматиан и един молебен към Богородица) и над 50 стихирни. В нея е включено и Краткото житие на св. Климент от Димитър Хоматиан. Преводът вероятно е направен не по-рано от XIV в., защото има редица късни особености: третолични притежателни местоимения, силно разколебаване на падежите, предаване на гръцките причастия с лични глаголни форми. Редица особености на превода показват, че преводачът отлично е владеел и гръцки, и старобългарски: при многозначните гръцки думи той обикновено избира най-точното значение според контекста; в много случаи преводът не е буквален, а е съобразен с особеностите на старобългарския език.

Ключови думи: служба, превод

✉ Искра Христова-Шомова
iskrashomova@gmail.com

Публикувано: 10 януари 2016